МІНІСТЕРСВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра європейського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

_____

«_____» 31 серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЄВРОПЕЙСЬКІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський рівень)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма – «Міжнародне право»

Факультет міжнародних відносин

2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Європейські міжнародні організації» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 293 «Міжнародне право» факультету міжнародних відносин. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2024. - 35 с.

Розробники:

Олексів О.Б., ст. викладач кафедри європейського права

Федунь М.В., к.ю.н., доцент кафедри європейського права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри європейського права

Протокол № 1 **від "30" серпня 2024 р.**

Завідувач кафедрою європейського права

(Микієвич М.М..)

"30" серпня 2024 р.

@ Олексів О.Б., Федунь М.В. 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Європейські міжнародні організації» розроблена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальнстю – 293 «Міжнародне право» галузі знань – 29 «Міжнародні відносини».

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td>Галузь знань
29 міжнародні відносини
(шифр, назва)</td><td colspan="2">за вибором студента</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td>Напрям
293
(шифр, назва)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів –1</td><td rowspan="4">Спеціальність (професійне спрямування)
Міжнародне право</td><td>другий</td><td>третій</td></tr>
<tr><td>Курсова робота</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 150</td><td>4-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних –3
самостійної роботи студента – 4</td><td rowspan="10">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
бакалавр</td><td>32 год.</td><td>16 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські заняття</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>16 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>42 год.</td><td>28 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – здобуття студентами необхідних знань щодо історії, принципів, цілей, завдань, функцій, механізмів створення і функціонування міжнародних організацій, сучасного і перспективного співробітництва України з європейськими міжнародними організаціями, а також оволодіння студентами навичками аналізу міжнародно-правових аспектів діяльності міжнародних міждержавних організацій, визначення юридичної природи таких міждержавних утворень, їх ролі в регулюванні сучасних міжнародних відносин, вивчення установчих документів, інших рішень міжнародних організацій, тенденцій їх розвитку вдосконалення внутрішньоорганізаційного механізму, процедури прийняття рішень тощо.

***Завдання навчальної дисципліни*:**

ознайомлення студентів із теоретичними засадами формування та діяльності міжнародних організацій;

дослідження правової природи міжнародних організацій та їх статусу в сучасному міжнародному праві;

інформування студентів про основні види міжнародних європейськихорганізацій та їх особливості, а також особливості прийняття рішень у міжнародних організаціях;

ознайомлення студентів із правовим статусом та категоріями персоналу міжнародних організацій;

вивчення студентами особливостей правового забезпечення створення та функціонування міжнародних європейських організацій шляхом аналізу установчих актів міжнародних організацій, їх правової природи;вироблення практичних навичок застосування отриманих знань при вирішенні конкретних ситуацій.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02 здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації;

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (ФК):

СК01. Здатність критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття міжнародного права, права Європейського Союзу, порівняльного правознавства, враховувати темпоральний чинник та прогнозувати основні напрямки розвитку правових систем.

СК03. Здатність захищати національні інтереси власної держави та права людини за допомогою міжнародно-правових інструментів і механізмів.

СК12. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми в міжнародно-правовій та національно-правовій діяльності.

СК13. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземною(-ими) мовою(-ами).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти ***повинні знати:***

базові основи становлення та розвитку міжнародних організацій;

основні правові засади функціонування міжнародних європейських організацій;

особливості правових відносин та інституційного співробітництва України та європейських міжнародних організацій;

основні тенденції розвитку міжнародних європейських організацій.

У процесі вивчення начальної дисципліни студенти ***повинні вміти:***

використовувати знання, набуті в ході вивчення курсу, при вивченні інших дисциплін;

застосовувати отримані знання у своїй практичній діяльності;

аналізувати джерела права міжнародних організацій;

інтерпретувати механізми міжнародно-правового співробітництва України з міжнародними європейськими організаціями;

орієнтуватися у фаховій рекомендованій літературі та опрацьовувати міжнародно-правові акти та національне законодавство.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН03. Знати і розуміти нормативні положення, доктрини і принципи функціонування міжнародної і національних правових систем, здійснювати на цій основі аналіз та кваліфікацію правових явищ, застосовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

РН05. Здійснювати порівняльний аналіз правових систем, оцінювати і аргументувати їхні недоліки та переваги, знаходити і тлумачити релевантне іноземне законодавство, надавати консультації щодо його змісту і практики застосування, оцінювати та мінімізувати ризики юридично значущих дій з урахуванням множинності правових систем і юрисдикцій.

РН12. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань європейської та євроатлантичної інтеграції, міжнародного права,

національного права та порівняльного правознавства.

РН16. Формулювати висновки, розробляти рекомендації, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання проблем у сфері правотворчої, право інтерпретаційної та правозастосовної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Змістовий модуль 1. Теорія права міжнародних організацій

Тема № 1. Міжнародні організації в системіі сучасних міжнародних відносин (2год.)

Історія виникнення та основні етапи розвитку інституту міжнародних організацій. Перші міждержавні організації. Ліга Націй. Розвиток міжнародних організацій після Другої світової війни. Формування системи міжнародних організацій.

Характерні особливості сучасного етапу розвитку міжнародних організацій. Тенденції та логіка формування міжнародних організацій в сучасному розумінні. Внутрішні фактори, від яких залежить ефективність міжнародних організацій.

Чинники, які обумовлюють зростання кількості міжнародних організацій у сучасному світі. Суперечності міжнародного розвитку та їх вплив на діяльність міжнародних організацій. Місце і роль провідних європейських міжнародних організацій у сучасному світі.

Тема № 2. Міжнародна міжурядова організація як суб'єкт міжнародного публічного права (2 год.)

Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Роль Міжнародного Суду у визнанні та визначенні міжнародної правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій. Консультативний висновок Міжнародного суду ООН від 11.03.1949 р.

Юридичні підстави та зміст міжнародної правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій. Елементи правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій. Особливий характер міжнародної правосуб'єктності міжнародних організацій. Відмінності міжнародної правосуб'єктності держав і міжнародних організацій.

Наднаціональність як особлива характеристика міжнародних міжурядових організацій. Компетенція міжнародних міжурядових організацій та її види. Сучасні концепції суверенітету у контексті участі держав у діяльності міжнародних міжурядових організацій. Договірна правоздатність міжнародних організацій.

Тема № 3. Поняття міжнародних організацій та їх класифікація (2 год.)

Поняття міжнародного органу. Поняття міжнародної організації.

Типи організацій, що об'єднуються терміном «міжнародний інститут», їх подібність і відмінність. Підходи до сучасного розуміння сутності міжнародної організації. Критерії, що визначають міжнародну організацію.

Підстави та критерії класифікації міжнародних організацій. Види міжнародних організацій. Ознаки міжнародної міжурядової організації.

Типологія міжнародних організацій. Міжнародні урядові організації та міжнародні неурядові організації. Критерії типізації (членство суб'єктів, географічне охоплення, компетенція, характер повноважень, характер діяльності, період функціонування, порядок вступу до організації) та характерні риси організацій відповідних типів.

Типи міжнародних організацій залежно від розподілу повноважень між організаціями та їхніми членами. Міжнародні організації за характером членства. Види організацій за колом учасників. Міжнародні організації закритого типу. Приклади наднаціональних міжнародних організацій. Роль міжнародних конференцій в сучасних міжнародних відносинах.

Тема № 4. Функції міжнародних організацій (2 год.)

Поняття функцій міжнародних організацій. Види функцій міжнародних організацій.

Регулятивна функція міжнародних організацій. Її роль у встановленні міжнародною організацією для своїх членів стандартів поведінки, які мають моральне політичне та юридичне значення.

Контрольна функція міжнародних організацій. Значення контрольних функцій міжнародної організації у виявленні фактичного положення справ у сферах, які охоплюються компетенцією організації, і його співвідношення з положеннями, що містяться в установчих документах або актах органів організац

Оперативна функція міжнародних організацій. Відмінність оперативної функції від регулятивних та контрольних функцій. Поділ оперативних функцій на внутрішні та зовнішні.

Інформаційна функція міжнародних організацій. Консультативна функція міжнародних організацій. Інші функції міжнародних організацій.

Участь міжнародних організацій у міжнародній правотворчості.

Тема № 5. Право міжнародних організацій (2 год.)

Право міжнародних організацій в системі міжнародного публічного права. Поняття права міжнародних організацій. Об'єкт, предмет та система права міжнародних організацій. Особливості права міжнародних організацій. Джерела права міжнародних організацій. Установчі акти міжнародних організацій як міжнародні договори sui generis.

Правові норми, пов'язані з діяльністю міжнародних організацій: «внутрішнє право», «зовнішнє право», спеціальні правові норми.

Вторинне право міжнародних організацій. Обов’язкові та рекомендаційні акти міжнародних організацій. Концепція soft law у праві міжнародних організацій. Міжнародний звичай як джерело права міжнародних організацій. Принципи права міжнародних організацій.

Міжнародні договори міжнародних організацій: дефініція та види міжнародних договорів, особливості процедури укладення, підстави чинності та нечинності міжнародних договорів міжнародних організацій, особливості реалізації міжнародних договорів міжнародних організацій.

Тема № 6. Інститут членства у праві міжнародних організацій (2 год.)

Форми участі суб'єктів міжнародного права у діяльиості міжнародних організацій.

Членство як правовий зв’язок між державою та міжнародною організацією. Держава як основний носій прав і обов’язків члена міжнародної організації. Інститут членства міжнародних організаній у інших міжнародних організаціях. Нації та народи, які борються за своє самовизначення, як члени міжнародних організацій.

Види членства у міжнародних організаціях. Повне членство. Неповне членство. Асоціація як привілейований зв'язок міжнародної організаціі та третьої (іх) країн (и). Статус спостерігача та консультанта при міжнародних організаціях.

Набуття членства у міжнародній організації. Критерії та порядок набутгя членства. Особливості набуття статусу асоційованої держави. Права та обов'язки членів міжнародної організації. Припинення та призупинення членства у міжнародній організаціі.

Тема № 7. Інституційно-правовий механізм міжнародних організацій (4 год.)

Поняття інституційно-правового механізму міжнародної організації. Функціональний та органістичний підходи до розуміння інституційно-правового механізму міжнародної організації. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації. Поняття інституційного механізму (організаційної структури) міжнародних організацій. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації.

Поняття органу міжнародної організації. Класифікація та принципи формування органів міжнародних міжурядових організацій. Основні органи міжнародних організацій та їх ознаки. Допоміжні органи в міжнародних організаціях. Вищі органи міжнародних організацій. Адміністративні органи міжнародних організацій. Судові та квазісудові органи міжнародних організацій. Органи міжпарламентського співробітництва в інституційно-правовому механізмі міжнародних організацій.

Допоміжні органи міжнародних організацій. Органи ad hoc. Органи договірного співробітництва (конвенційні органи міжнародних організацій) та особливості їх співробітництва з статутними органами міжнародних організацій. Взаємовідносини органів всередині міжнародної організації.

Тема № 8. Прийняття рішень у міжнародних організаціях (2 год.)

Поняття прийняття рішень в міжнародних організаціях. Динамічний та статичний підходи до розуміння прийняття рішень. Прийняття рішень як форма міжінституційного співробітництва: процедурні аспекти. Основні етапи процедури прийняття рішень у міжнародних організаціях. Статутні та позадоговірні форми міжінституційного співробітництва.

Рішення міжнародної організації як результат узгодження воль держав-членів міжнародної організації. Види рішень та їх наслідки. Обов’язкові та рекомендаційні рішення міжнародної організації. Нетипові рішення міжнародних організацій та їх роль в системі джерел права міжнародних організацій.

Методи прийняття рішень: одноголосний, мажоритарний, консенсусний, зважених голосів. Технічні прийоми прийняття рішень: акламація, голосування та консенсус.

Імплементація рішень міжнародних організацій: доктрина прямої дії та прямого застосування права міжнародних організацій з елементами наднаціональності.

Тема № 9. Дипломатичне право міжнародних міжурядових організацій (4 год.)

Поняття, особливості відносин та джерела міжнародно-правового регулювання дипломатичного права міжнародних міжурядових організацій.

Поняття привілеїв та імунітетів у міжнародному праві. Привілеї та імунітети міжнародних організацій. Договірне закріплення привілеїв та імунітетів міжнародних організацій. Обсяг і зміст привілеїв та імунітетів міжнародних організацій. Класифікація привілеїв та імунітетів міжнародних організацій.

Персонал міжнародних організацій та його класифікація. Обсяг і зміст привілеїв та імунітетів персоналу міжнародних організацій. Міжнародні службовці як специфічна категорія персоналу міжнародних організацій. Види міжнародних службовців. Привілеї та імунітети міжнародних службовців. Функціональні та абсолютні привілеї та імунітети міжнародних службовців.

Постійні представництва держав у міжнародних міжурядових організаціях: функції, порядок заснування, привілеї та імунітети. Правовий статус представників держав при міжнародних організаціях. Привілеї та імунітети представників держав при міжнародних організаціях.

Активне та пасивне посольське право міжнародних організацій. Делегації в органах міжнародних міжурядових організацій і на міжнародних міжурядових конференціях. Спостерігачі в міжнародних міжурядових організаціях. Особливості правового регулювання здійснення зовнішніх зносин у праві міжнародних організацій.

Тема № 10. Міжнародно-правова відповідальність міжнародних організацій (2 год.)

Специфіка та юридичні підстави відповідальності міжнародних міжурядових організацій.

Діяльність Комісії міжнародного права ООН щодо питання про міжнародно-правову відповідальність міжнародних міжурядових організацій. Види та форми міжнародно-правової відповідальність міжнародних організацій. Політична та матеріальна відповідальність міжнародних організацій.

Форми відшкодування шкоди (реституція, компенсація, сатисфакція, відсотки).

Об’єктивна (абсолютна) відповідальність міжнародних міжурядових організацій.

Тема №11. Міжнародні неурядові організації в системі сучасних міжнародних відносин (4 год.)

Поняття міжнародних неурядових організацій Особливості міжнародної правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій. Правовий статус міжнародних неурядових організацій в сучасному міжнародному праві.

Форми та методи співробітництва міжнародних міжурядових та міжнародних неурядових організацій: загальна характеристика. Особливості співробітництва ООН з міжнародними неурядовими організаціями. Консультативний статус міжнародних неурядових організацій в ООН. Умови набуття міжнародними неурядовими організаціями консультативного статусу при ЕКОСОР. Категорії консультативного статусу – загальний, спеціальний і статус за реєстром. Діяльність і компетенція Комітету ООН з неурядових організацій.

Особливості співробітництва Організації з Економічного Співробітництва та Розвитку, Ради Європи, ОБСЄ та інших регіональних організацій з міжнародними неурядовими організаціями. Правове поле співробітництва міжнародних неурядових організацій з Європейським Союзом.

Роль міжнародних неурядових організацій у формуванні норм сучасного міжнародного права та їх застосування.

Правовий статус міжнародних неурядових організацій в міжнародному приватному праві. Міжнародно-правове регулювання статусу транснаціональних корпорацій.

Тема № 12. Регіональні міжнародні міжурядові організації (4 год.)

Роль регіональних міжнародних організацій у формуванні сучасних міжнародних відносин. Положення Статуту ООН, що регулюють порядок утворення і загальні напрями діяльності міжнародних регіональних організацій, а також координацію їхньої роботи з Радою Безпеки ООН.

Історія створення, структура і компетенція окремих міжнародних організацій, які розташовані у різних регіонах світу. Міжнародно-правова діяльність європейських міжнародних організацій. Правовий статус Ради Європи, Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Європейського Союзу.

Правові форми участі та правові засади співробітництва України з європейськими міжнародними організаціями.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Змістовий модуль 2. Міжнародні організацій

Тема 13. *Організація Об'єднаних Націй (2 год.)*

Історія становлення та розвитку ООН. Статут Організації Об'єднаних Націй. Завдання, мета та принципи діяльності ООН. Основні напрямки діяльності ООН. Членство в ООН. Правовий статус спостерігача в ООН. Привілеї та імунітети ООН та її персоналу. Система органів ООН. Характеристика головних органів ООН. Механізм прийняття рішень в ООН. Юридична сила рішень ООН та її органів. Досягнення та проблеми ООН.

Тема 14. ЮНЕСКО, ЮНІДО та МОП як спеціалізовані установи ООН (2 год.)

Завдання, мета та принципи діяльності ЮНЕСКО. Основні напрямки діяльності ЮНЕСКО. Основні органи ЮНЕСКО та юридична сила їх рішень. Завдання, мета та принципи діяльності ЮНІДО. Основні напрямки діяльності ЮНІДО. Основні органи ЮНІДО. Завдання, мета та принципи діяльності МОП.

Тема 15. Рада Європи як одна із регіональних ММУО (2 год.)

Статут Ради Європи. Завдання, мета та принципи діяльності Ради Європи. Основні напрямки діяльності Ради Європи. Членство у Раді Європи. Види членства. Привілеї та імунітети Ради Європи та її персоналу. Загальна характеристика статутних органів РЄ: Комітету Міністрів РЄ, Парламентської Асамблеї РЄ, Секретаріату РЄ. Конгрес регіональних і місцевих властей Європи: структура та повноваження. Юридична сила рішень РЄ та її органів.

Тема 16. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (2 год.)

Завдання, мета та принципи діяльності ОБСЄ. Основні напрямки діяльності ОБСЄ. Членство в ОБСЄ. Основні органи ОБСЄ. Характеристика основних органів ОБСЄ. Юридична сила рішень ОБСЄ та її органів.

Тема 17. Організація Північноатлантичного договору (НАТО)(2 год)

Правова основа діяльності НАТО. Завдання, мета та принципи діяльності НАТО. Основні напрямки діяльності НАТО. Членство у НАТО. Основні органи НАТО. Характеристика основних органів НАТО. Юридична сила рішень НАТО та її органів. Україна і НАТО.

Тема 18. Міжнародні економічні організації (2 год)

Завдання, мета та принципи діяльності міжнародних економічних організацій. Основні напрямки діяльності. Світова організація торгівлі (СОТ). Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА). Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК).

Тема 19. Європейський Союз (ЄС) (4 год.)

Історія створення ЄС (передумови, баланс політичних інтересів тощо). Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності ЄС. Загальна характеристика установчих документів організації. Правові питання членства у ЄС. Правові форми участі держав-нечленів ЄС у його діяльності. Система органів ЄС (порядок створення, регламентація їх діяльності, порядок прийняття рішень, юридична сила таких рішень).Привілеї та імунітети Європейського Союзу та її персоналу. Досягнення та проблеми діяльності міжнародної міжурядової організації. Україна та ЄС: сучасний стан та перспективи співробітництва.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Разом
ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА					
Змістовний модуль 1					
1.	Міжнародні організації в системі сучасних міжнародних відносин	2	1	2	
2.	Міжнародна міжурядова організація як суб’єкт міжнародного публічного права	2	1	4	
3.	Поняття міжнародних організацій та їх класифікація	2	2	4	
4.	Функції міжнародних організацій	2	1	2	
5.	Право міжнародних організацій	2	1	4	
6.	Інститут членства у праві міжнародних організацій	2	2	4	
7.	Інституційно-правовий механізм міжнародних організацій	4	2	4	
8.	Прийняття рішень у міжнародних організаціях	2	2	4	
9.	Дипломатичне право міжнародних міжурядових організацій	4	1	4	
10.	Міжнародно-правова відповідальність міжнародних організацій	2	1	4	
11.	Міжнародні неурядові організації в системі сучасних міжнародних відносин	4	1	2	

12.	Регіональні міжнародні міжурядові організації	4	1	4	
	Всього за 1 семестр:	32	16	42	90
ОСОБЛИВА ЧАСТИНА					
Змістовний модуль 2					
13.	Організація Об'єднаних Націй	2	2	4	
14.	ЮНЕСКО, ЮНІДО та МОП як спеціалізовані установи ООН	2	2	4	
15.	Рада Європи як одна із регіональних ММУО	2	2	4	
16.	Організація з безпеки і співробітництва в Європі	2	2	4	
17.	Організація Північноатлантичного договору (НАТО)	2	2	4	
18.	Міжнародні економічні організації	2	2	4	
19	Європейський Союз (ЄС)	4	4	4	
	Всього за 2 семестр:	16	16	28	60
	Разом	48	32	70	150

5. Плани семінарських занять

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. Міжнародні організації в системі сучасних міжнародних відносин (2 год.)

1. Становлення та розвиток інституту міжнародних організацій.
2. Юридичні підстави, зміст та елементи міжнародної правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій.
3. Формування системи міжнародних організацій.
4. Місце та роль провідних європейських міжнародних організацій у сучасному світі.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 4; 8; 9; 10; 19.

Наукова література: 1; 5; 6; 11; 12; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 28; 30; 31; 38; 41.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 16; 17; 19; 26; 29; 31; 34; 39; 41; 46; 57; 65; 72.

Інтернет-ресурси (див. пун.12): 1; 2; 3; 4; 9; 10; 11.

Тема 2. Поняття міжнародних організацій та їх класифікація (2 год).

1. Поняття міжнародної організації..
2. Ознаки міжнародної міжурядової організації.
3. Підстави та критерії класифікації міжнародних організацій.
4. Види міжнародних організацій.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 4; 5; 8; 9.

Наукова література: 1; 7; 11; 13; 16; 19; 20; 21; 30; 31; 33; 35; 40;41.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 2; 4; 5; 8; 13; 14; 20; 26; 34; 35; 39; 46; 49; 51; 57; 60; 66: 72: 74.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 2; 4; 8; 9; 10; 11; 12; 13.

Тема 3. Право міжнародних організацій (2 год.)

1. Поняття та особливості права міжнародних організацій.
2. Об'єкт, предмет та система права міжнародних організацій.
3. Джерела права міжнародних організацій.
4. Міжнародні договори в системі джерел права міжнародних організацій.
5. Поняття та види функцій міжнародних організацій.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1; 2; 6; 10; 11; 12; 14; 16.

Наукова література: 7; 8; 12;13; 19; 21; 25; 31; 34; 41; 42.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 6; 8; 15; 19; 29; 35; 41; 47; 52; 58; 70; 72; 74.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 1; 2; 7.

Тема № 4. Інститут членства у праві міжнародних організацій (2 год.)

1. Поняття та види членства у міжнародних організаціях.
2. Критерії та порядок набутгя повного членства у міжнародній організації.
3. Права та обов'язки повноправних членів міжнародної організації.
4. Втрата членства у міжнародній організації: підстави та процедура.
5. Неповне членство у міжнародних організаціях. Статус асоціативного члена та види асоціацій.
6. Статус спостерігача та консультанта при міжнародних організаціях.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 3; 8; 9; 16; 18; 19.

Наукова література: 5; 12; 14; 15; 16; 20; 29; 36; 39.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 4; 6; 13; 15; 16; 22; 28; 31; 35; 41; 47; 49; 52; 58; 77.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 1; 3; 4; 6; 9; 10.

Тема № 5. Інституційно-правовий механізм міжнародних організацій (2 год.)

1. Поняття інституційно-правового механізму міжнародної організації та принципи його функціонування.
2. Поняття інституційного механізму та організаційної структури міжнародних організацій. організацій.
3. Основні органи міжнародних організацій та їх ознаки.
4. Органи міжпарламентського співробітництва в інституційно-правовому механізмі міжнародних організацій.
5. Судові та квазісудові органи міжнародних організацій.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 4; 12; 13; 15; 17.

Наукова література: 5; 15; 16; 22; 23; 25; 26; 27; 32; 38; 42.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 1; 3; 9; 10; 11; 12; 18; 20; 21; 22; 23;24; 25; 27; 30; 33; 41; 44; 45;53; 61; 63; 64; 67; 68; 71; 76; 79.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 2; 3; 4; 5; 7; 9; 10; 12; 13.

Тема № 6 Прийняття рішень у міжнародних організаціях (2 год.)

1. Поняття прийняття рішень в міжнародних організаціях та основні підходи до розуміння прийняття рішень.
2. Основні етапи процедури прийняття рішень у міжнародних організаціях.
3. Види рішень міжнародних організацій та їх роль в системі джерел права міжнародних організацій.
4. Методи прийняття рішень: одноголосний, мажоритарний, консенсусний, зважених голосів.
5. Імплементація рішень міжнародних організацій.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 4; 5; 8; 9; 11.

Наукова література: 4; 5; 7; 10; 22; 23; 24; 25; 27; 32; 38; 42.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 1; 12; 15; 20; 33; 37; 44; 50; 54; 55; 68; 71.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 2; 3; 4; 6; 9; 10; 12; 13.

Тема № 7. Дипломатичне право міжнародних міжурядових організацій (2 год.)

1. Поняття привілеїв та імунітетів міжнародних організацій..
2. Зміст і класифікація привілеїв та імунітетів міжнародних організацій.
3. Обсяг і зміст привілеїв та імунітетів персоналу міжнародних організацій.
4. Міжнародні службовці: особливості їх правового статусу.
5. Постійні представництва держав при міжнародних міжурядових організаціях.
6. Привілеї та імунітети представників держав при міжнародних організаціях.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 3; 6; 7; 14.

Наукова література: 5; 7; 12; 20; 25; 42

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 33; 50; 59; 77.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 1; 2; 10; 11; 12; 13.

Тема № 8. Міжнародні неурядові та регіональні міжурядові організації в системі сучасних міжнародних відносин (2 год.)

1. Поняття міжнародних неурядових організацій та особливості їх міжнародної правосуб'єктності.
2. Консультативний статус міжнародних неурядових організацій.
3. Роль регіональних міжнародних організацій у формуванні сучасних міжнародних відносин.
4. Міжнародно-правова діяльність європейських міжнародних організацій.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 4; 5; 8; 9; 11; 15.

Наукова література: 4; 5; 6; 14; 25; 29; 36; 40.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 5; 16; 19; 22; 26; 31; 39; 41; 47; 57; 73.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 3; 4; 10.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 9. Організація Об'єднаних Націй (2 год.)

1. Історія становлення та розвитку ООН.

2. Статут Організації Об'єднаних Націй. Завдання, мета та принципи діяльності ООН.

3. Основні напрямки діяльності ООН.

4. Членство в ООН. Правовий статус спостерігача в ООН.

5. Привілеї та імунітети ООН та її персоналу.

6. Система органів ООН.

7. Характеристика головних органів ООН.

8. Механізм прийняття рішень в ООН. Юридична сила рішень ООН та її органів.

9. Досягнення та проблеми ООН.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 2,6.

Наукова література: 1,2,11,13,16,18,31,42.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 33,51,58,72

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 1,2.

Тема 10. ЮНЕСКО, ЮНІДО та МОП як спеціалізовані установи ООН (2 год.)

1. Завдання, мета та принципи діяльності ЮНЕСКО.

2. Основні напрямки діяльності ЮНЕСКО.

3. Основні органи ЮНЕСКО та юридична сила їх рішень.

4. Завдання, мета та принципи діяльності ЮНІДО. Основні напрямки діяльності ЮНІДО.

5. Основні органи ЮНІДО.

6. Завдання, мета та принципи діяльності МОП.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 2,6

Наукова література: 1,2,11,13,16,18,31,41,42.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 33,51,58,72.

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 1,2.

Тема 11. Рада Європи як одна із регіональних ММУО (2 год.)

1. Статут Ради Європи. Завдання, мета та принципи діяльності Ради Європи.

2. Основні напрямки діяльності Ради Європи.

3. Членство у Раді Європи. Види членства.

4. Привілеї та імунітети Ради Європи та її персоналу.

5. Загальна характеристика статутних органів РЄ: Комітету Міністрів РЄ,

Парламентської Асамблеї РЄ, Секретаріату РЄ.

6. Конгрес регіональних і місцевих властей Європи: структура та повноваження.

7. Юридична сила рішень РЄ та її органів.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 9,17,18

Наукова література: 17,18,19,7,8,10

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 1,2,32,33,34,38,39,40,41,42,43,44,45,46.

Інтернет-ресурси (див. Пун. 12): 3.

Тема 12. Організація з безпеки і співробітництва в Європі (2 год.)

1. Завдання, мета та принципи діяльності ОБСЄ.

2. Основні напрямки діяльності ОБСЄ.

3. Членство в ОБСЄ.

4. Основні органи ОБСЄ. Характеристика основних органів ОБСЄ.

5. Юридична сила рішень ОБСЄ та її органів.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

Наукова література: 1, 7,8,11,13,16

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 26,34,48,57.

Інтернет-ресурси (див. Пун. 12): 10.

Тема 13. Організація Північноатлантичного договору (НАТО)

1. Правова основа діяльності НАТО.
2. Завдання, мета та принципи діяльності НАТО.
3. Основні напрямки діяльності НАТО.
4. Членство у НАТО.
5. Основні органи НАТО. Характеристика основних органів НАТО.
6. Юридична сила рішень НАТО та її органів.
7. Україна і НАТО.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

Наукова література: 1,5,8,11,12,13,16,17,28,30,31,

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 15,34,51,60,

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 14

Тема 14. Міжнародні економічні організації

1. Завдання, мета та принципи діяльності міжнародних економічних організацій.
2. Основні напрямки діяльності.
3. Світова організація торгівлі (СОТ).
4. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА).
5. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК).
6. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР).

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

Наукова література: 1,3,6,7,8,11,13,14,15,16,17,18,30,31,35

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 4,5,8,27,34,56,65,70

Інтернет-ресурси (див. Пун. 12): 12,13

Тема 15. Європейський Союз (ЄС) (4 год.)

1. Історія створення ЄС (передумови, баланс політичних інтересів тощо).

2. Завдання, мета, цілі створення, основні напрямки діяльності ЄС. Загальна характеристика установчих документів організації.

3. Правові питання членства у ЄС. Правові форми участі держав-нечленів ЄС у його діяльності.

4. Система органів ЄС (порядок створення, регламентація їх діяльності, порядок прийняття рішень, юридична сила таких рішень).

5. Привілеї та імунітети Європейського Союзу та її персоналу.

6. Досягнення та проблеми діяльності міжнародної міжурядової організації.

7. Україна та ЄС: сучасний стан та перспективи співробітництва.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 4,5,7,10,11,12,14

Наукова література: 4,7,9,10,13,14,22,23,27,29,32,36,37

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література: 3,5,9,16,18,25,28,36,37,4767,68

Інтернет-ресурси (див. пун. 12): 4

6. Питання для самоконтролю

1. Історія виникнення та основні етапи розвитку інституту міжнародних організацій.
2. Перші міждержавні організації. Ліга Націй.
3. Розвиток міжнародних організацій після Другої світової війни. Формування системи міжнародних організацій.
4. Особливості сучасного етапу розвитку міжнародних організацій. Фактори ефективності міжнародних організацій.
5. Поняття міжнародної правосуб’єктності міжнародних міжурядових організацій.
6. Юридичні підстави та зміст міжнародної правосуб’єктності міжнародних міжурядових організацій.

7. Елементи правосуб’єктності міжнародних міжурядових організацій.
8. Особливий характер міжнародної правосуб’єктності міжнародних організацій.
9. Відмінності міжнародної правосуб’єктності держав і міжнародних організацій.
10. Наднаціональність як особлива характеристика міжнародних міжурядових організацій.
11. Компетенція міжнародних міжурядових організацій та її види.
12. Договірна правоздатність міжнародних організацій.
13. Поняття міжнародного органу та міжнародної організації.
14. Ознаки міжнародної міжурядової організації.
15. Підстави та критерії класифікації міжнародних організацій.
16. Види міжнародних організацій.
17. Типи міжнародних організацій залежно від розподілу повноважень між організаціями та їхніми членами.
18. Міжнародні організації за характером членства.
19. Види організацій за колом учасників.
20. Міжнародні організації закритого типу.
21. Приклади наднаціональних міжнародних організацій.
22. Роль міжнародних конференцій в сучасних міжнародних відносинах.
23. Поняття функцій міжнародних організацій.
24. Види функцій міжнародних організацій.
25. Регулятивна функція міжнародних організацій.
26. Контрольна функція міжнародних організацій.
27. Оперативна функція міжнародних організацій. Внутрішні та зовнішні оперативні функції.
28. Відмінність оперативної функції від регулятивних та контрольних функцій.
29. Інформаційна функція міжнародних організацій.
30. Консультативна функція міжнародних організацій.
31. Поняття права міжнародних організацій.
32. Об'єкт, предмет та система права міжнародних організацій.
33. Особливості права міжнародних організацій.
34. Джерела права міжнародних організацій.
35. Установчі акти міжнародних організацій як міжнародні договори sui generis
36. Правові норми, пов'язані з діяльністю міжнародних організацій: «внутрішнє право», «зовнішнє право», спеціальні правові норми.
37. Вторинне право міжнародних організацій. Обов’язкові та рекомендаційні акти міжнародних організацій.
38. Концепція soft law у праві міжнародних організацій.
39. Міжнародний звичай як джерело права міжнародних організацій.
40. Принципи права міжнародних організацій.
41. Форми участі суб'єктів міжнародного права у діяльиості міжнародних організацій.
42. Членство як правовий зв’язок між державою та міжнародною організацією.
43. Держава як основний носій прав і обов’язків члена міжнародної організації.
44. Інститут членства міжнародних організаній у інших міжнародних організаціях.
45. Види членства у міжнародних організаціях.
46. Повне членство. Права та обов'язки повноправних членів міжнародної організації.
47. Неповне членство у міжнародних організаціях.
48. Статус асоціативного члена та види асоціацій..
49. Статус спостерігача та консультанта при міжнародних організаціях.
50. Набуття членства у міжнародній організації.
51. Критерії та порядок набутгя членства.
52. Особливості набуття статусу асоційованої держави.
53. Припинення та призупинення членства у міжнародній організації.
54. Поняття інституційно-правового механізму міжнародної організації.
55. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації.

56. Поняття інституційного механізму (організаційної структури) міжнародних організацій.
57. Фактори, що визначають внутрішньоорганізаційну структуру міжнародної організації.
58. Поняття органу міжнародної організації. Класифікація та принципи формування органів міжнародних міжурядових організацій.
59. Основні органи міжнародних організацій та їх ознаки.
60. Допоміжні органи в міжнародних організаціях.
61. Вищі органи міжнародних організацій.
62. Адміністративні органи міжнародних організацій.
63. Судові та квазісудові органи міжнародних організацій.
64. Органи міжпарламентського співробітництва в інституційно-правовому механізмі міжнародних організацій.
65. Допоміжні органи міжнародних організацій.
66. Органи договірного співробітництва (конвенційні органи міжнародних організацій) та особливості їх співробітництва з статутними органами міжнародних організацій.
67. Взаємовідносини органів всередині міжнародної організації.
68. Поняття прийняття рішень в міжнародних організаціях.
69. Динамічний та статичний підходи до розуміння прийняття рішень в міжнародних організаціях.
70. Прийняття рішень як форма міжінституційного співробітництва: процедурні аспекти.
71. Основні етапи процедури прийняття рішень у міжнародних організаціях.
72. Статутні та позадоговірні форми міжінституційного співробітництва.
73. Рішення міжнародної організації як результат узгодження воль держав-членів міжнародної організації.
74. Види рішень та їх наслідки. Обов'язкові та рекомендаційні рішення міжнародної організації.
75. Нетипові рішення міжнародних організацій та їх роль в системі джерел права міжнародних організацій.
76. Методи прийняття рішень: одноголосний та консенсусний.
77. Методи прийняття рішень: мажоритарний та зважених голосів.
78. Технічні прийоми прийняття рішень: акламація, голосування, консенсус.
79. Імплементація рішень міжнародних організацій: доктрина прямої дії та прямого застосування рава міжнародних організацій з елементами наднаціональності.
80. Поняття, особливості та джерела міжнародно-правового регулювання дипломатичного права міжнародних міжурядових організацій.
81. Поняття привілеїв та імунітетів міжнародних організацій.
82. Договірне закріплення привілеїв та імунітетів міжнародних організацій.
83. Обсяг і зміст привілеїв та імунітетів міжнародних організацій.
84. Класифікація привілеїв та імунітетів міжнародних організацій.
85. Персонал міжнародних організацій та його класифікація.
86. Обсяг і зміст привілеїв та імунітетів персоналу міжнародних організацій.
87. Міжнародні службовці як специфічна категорія персоналу міжнародних організацій.
88. Види міжнародних службовців. Привілеї та імунітети міжнародних службовців.
89. Функціональні та абсолютні привілеї та імунітети міжнародних службовців.
90. Постійні представництва держав у міжнародних міжурядових організаціях: функції, порядок заснування, привілеї та імунітети.
91. Правовий статус представників держав при міжнародних організаціях.
92. Привілеї та імунітети представників держав при міжнародних організаціях.
93. Активне та пасивне посольське право міжнародних організацій.
94. Делегації в органах міжнародних міжурядових організацій і на міжнародних міжурядових конференціях.
95. Спостерігачі в міжнародних міжурядових організаціях. Особливості правового регулювання здійснення зовнішніх зносин у праві міжнародних організацій.

96. Специфіка та юридичні підстави відповідальності міжнародних міжурядових організацій.
97. Діяльність Комісії міжнародного права ООН щодо питання про міжнародно-правову відповідальність міжнародних міжурядових організацій.
98. Види та форми міжнародно-правової відповідальність міжнародних організацій.
99. Політична та матеріальна відповідальність міжнародних організацій.
100. Форми відшкодування шкоди (реституція, компенсація, сатисфакція, відсотки) в міжнародних міжурядових організаціях.
101. Об'єктивна (абсолютна) відповідальність міжнародних міжурядових організацій.
102. Поняття міжнародних неурядових організацій.
103. Особливості міжнародної правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій.
104. Правовий статус міжнародних неурядових організацій в сучасному міжнародному праві.
105. Форми та методи співробітництва міжнародних міжурядових та міжнародних неурядових організацій: загальна характеристика.
106. Особливості співробітництва ООН з міжнародними неурядовими організаціями.
107. Консультативний статус міжнародних неурядових організацій в ООН.
108. Умови набуття міжнародними неурядовими організаціями консультативного статусу при ЕКОСОР.
109. Категорії консультативного статусу – загальний, спеціальний і статус за реєстром. Діяльність і компетенція Комітету ООН з неурядових організацій.
110. Особливості співробітництва Організації з Економічного Співробітництва та Розвитку, Ради Європи, ОБСЄ та інших регіональних організацій з міжнародними неурядовими організаціями.
111. Правове поле співробітництва міжнародних неурядових організацій з Європейським Союзом.
112. Роль міжнародних неурядових організацій у формуванні норм сучасного міжнародного права та їх застосування.
113. Правовий статус міжнародних неурядових організацій в міжнародному приватному праві. Міжнародно-правове регулювання статусу транснаціональних корпорацій.
114. Роль регіональних міжнародних організацій у формуванні сучасних міжнародних відносин.
115. Положення Статуту ООН, що регулюють порядок утворення і загальні напрями діяльності міжнародних регіональних організацій, а також координацію їхньої роботи з Радою Безпеки ООН.
116. Історія створення, структура і компетенція окремих міжнародних організацій, які розташовані у різних регіонах світу.
117. Міжнародно-правова діяльність європейських міжнародних організацій.
118. Правовий статус Ради Європи.
119. Правовий статус Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).
120. Правовий статус Європейського Союзу.
121. Правові форми участі та правові засади співробітництва України з європейськими міжнародними організаціями.

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студенів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка та презентація індивідуальної роботи.

8. Методи контролю

Поточний контроль:

- усне опитування; перевірка тестових завдань; перевірка модульних завдань;
- перевірка письмових (індивідуальних, практичних) робіт, конспектів.

Підсумковий контроль: залік

9. Розподіл балів, що присвоюються студенту

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Європейські міжнародні організації»» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає: контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на семінарських заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань. Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи з наданої викладачем тематики з подальшою його презентацією.

При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний додержуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату.

При вивченні курсу «Інституційне право Європейського Союзу» студент може набрати максимум 100 балів. Максимальна кількість балів за усі види роботи студента, описані у таблиці.

Контроль семінарських занять	Тестовий контроль	Самостійна робота студента	Модульний контроль
= 60 балів	= **10 балів**	= **10 балів**	= **20 балів**
За одне семінарське заняття студент може отримати максимум **5 балів.** Усі бали за семінарські заняття **сумуються** в кінці вивчення даної навчальної дисципліни	Тести (кожне питання оцінюється в **1 бал**) Усі бали за тести **сумуються** в кінці вивчення даної навчальної дисципліни	Полягає у виконанні студентом індивідуальних завдань:	

10. Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	*Оцінка ECTS*	*Визначення*	*За національною шкалою*	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	*Залік*
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	
81-89	B	Дуже добре	Добре	

71-80	C	Добре		Зараховано
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50			Незадовільно	Незараховано

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні міжнародно-правових актів, національного законодавства, судової практики, наукової та спеціальної літератури. Виконав усі індивідуаальні завдання.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету. Виконав усі індивідуаальні завдання.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. Виконав усі індивідуаальні завдання.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. Виконав не усі індивідуаальні завдання.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни. Виконав не усі індивідуаальні завдання.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни. Виконав не усі індивідуаальні завдання або взагалі нічого не зробив.

11. Рекомендована література

11. 1. Базова (основна) література:

11.1.1. Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів URL: http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/995_118

2. Віденська конвенція ООН про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04

3. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 г. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_254

4. Договір про Європейський Союз. 1992. - URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029#Text.

5. Договір про заснування Європейської Спільноти (Договір про заснування Європейського економічного співтовариства) – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text.

6. Конвенці про привілеї та імунітет (13.02.1946) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_150

7. Протокол про привілеї та імунітети Європейських спільнот від 8 квітня 1965 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/ show/994_623

8. Статут Організації Чорноморського економічного співробітництва від 5 червня 1998 року // Офіційний вісник України. – 1999. – №17. – 15 с.

9. Статут Ради Європи, прийнятий 05 травня 1949 року // Офіційний вісник України. 2004. N 26. Ст. 1733.

10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони -URL: http://zakon4.rada.gov.ua

11. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union - Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union - Protocols - Annexes - Declarations annexed to the Final Act of the Intergovernmental Conference which adopted the Treaty of Lisbon, signed on 13 December 2007. *Official Journal.* C 326. 26/10/2012 P. 1–390. URL: ttps://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT.

12. Agreement between the European Community and the Council of Europe on cooperation between the European Union Agency for Fundamental Rights and the Council of Europe. *Official Journal of the European Union.* Series L. 15.07.2008. № 186. P. 7–11.

13. Agreement on the strengthening of co-operation between the Parliamentary Assembly of the Council of Europe and the European Parliament. Brussels. 28 November 2007. URL: http://assembly.coe.int/CommitteeDocs/2007/20071129_Cooperation-agreement-signature.pdf.

14. Charter of Fundamental Rights of the European Union. *Official Journal.* C. 326. 26.10.2012, P. 391–407. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri= CELEX:12012P /TXT&from=HR.

15. Cooperation Agreement between the Committee of the Regions and the Congress of the Local and regional authorities. Revised version. Brussels. 12 November 2009. URL: https://rm.coe.int/1680473de5.

16. Framework Administrative Agreement between the European Union and the Council of Europe on actions administered by the Council of Europe and funded or co-funded by the EU. Strasbourg. 18 June 2015. URL: https://rm.coe.int/CoERMPublic CommonSearchServices/DisplayDCTMContent?DocumenttId=090000 1680473ddc.

17. Joint Declaration on Co-operation and Partnership between the Council of Europe and European Commission. 3 April 2001. *Compendium of texts governing the relations between the*

Council of Europe and the European Union. Fourth edition. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2002. P. 12–15. URL: https://rm.coe.Int/CoERMPublic CommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId= 090000168064c45d.

18. Memorandum of Understanding between the Council of Europe and the European Union. Strasbourg. 10 May 2007. Strasbourg. 8 p. URL: https://rm.coe.int/CoE RMPublic CommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900 0016804e437b.

19. Закон України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" 2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text

1.1.2. Наукова література:

1. Алексеева Т. І. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Харк. нац. екон. ун-т. Х., 2006. 198 с.

2. Бруз В. С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму: навч. посіб. Київ, славіст, ун-т. Вид. 2-е. К.: Експрес-Поліграф, 2010. 223 с.

3. Вайцеховська О.Р. Суб'єкти міжнародного фінансового права: теоретичні та практичні питання міжнародної правосуб'єктності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2018.

4. Гнатовський М. М. Європейський правовий простір. Концепція та сучасні проблеми: монографія. К.: Вид. дім «Промені», 2005. 224 с

5. Гріненко О. О. Міжнародно-правове регулювання зовнішніх зносин Європейського Союзу: нормативний аспект. К.: «Фенікс», 2011. 448 с.

6. Гуменюк Б.І. Міжнародні регіональні організації. Навч. посіб. – Київ: Либідь, 2001.

7. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право. Навчальний посібник. – Київ: Юрінком Інтер, 2000.

8. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право. Навчальний посібник. – Київ: Юрінком Інтер, 2000.

9. Європейські правові стандарти та їх імплементація в українське законодавство. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2013. 546 с.

10. Європейські правові стандарти та їх імплементація в українське законодавство. К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2013. 546 с.

11. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.

12. Козак Ю. Г. Міжнародні організації : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 440 с.

13. Кулеба Д. І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика. К.: Промені, 2007. 302 с.

14. Лобас М.Г. Міжнародні організації: роль, класифікаціія, функції. / М.Г . Лобас. // Агроінком, №1-4 2009. — С. 12-14.

15. Луць. Л. А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти): монографія. Київ, 2003. 304 с.

16. Месхія О.Н. Генеза розвитку міжнародних організагіій як інституціоналізованого механізму міжнародного співробітництва. / О.Н. Месхія. // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України, N 6, 2014. - С. 63-67. [Електрон ний ресурс] / Режи м .зостуву: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru 2014 6 15

17. Міжнародні організації: навч. посіб. / [О.С.Кучик, І.Р.Суховолець, А.Б.Стельмах та ін.]; за ред. О.С.Кучика; М-во освіти і науки України, Львів, нац. ун-т ім. І.Франка, Фак. міжнар. відносин. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Знання, 2007. 749 с.

18. Міжнародні організації: Навч.посіб. / За ред. Ю.Г.Козака. К.: ЦУЛ, 2016. 344 с.

19. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Мокій А.І. К.: ЦНЛ, 2016. 280 с.

20. Мокій А. І. Міжнародні організації: навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисципліни. Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2006. 208 с.

21. Мокій А. І та ін. Міжнародні організації. Навч. посіб. / А.l. Мокій, Т.П. Яхно, І.Г. Бабець. — К.: Центр учбовоі л ітератури, 2011. — С.15-43. [Електронний ресурс] / URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/659/1/Міжнародні%20організаціі.pdf

22. Муравйов В.І. Право Європейського Союзую Київ: Юрінком Інтер, 2011. 704с.

23. Муравйов В.І. Право Європейського Союзую Київ: Юрінком Інтер, 2011. 704с.

24. Опришко В.Ф., Омельченко А.В., Фастовець А.С. Право Європейського Союзу. Загальна частина. Київ, 2002. 460с.

25. Право Європейського Союзу : підручник / за ред. О. К. Вишнякова. – Одеса : Фенікс, 2013. – 883 с

26. Право Європейського Союзу: підручник: у чотирьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. Київ: Ін Юре, 2015-2016.

27. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсувеге П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. – Вид. 10-те, змінене і допов. – Харків : Право, 2021

28. Прокопенко Л., Рудік О., Н.М. Рудік Р. Інтитуційна система ЄС, Дніпро 2018.

29. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій. Навчальни й посібник. / О. М. Скрипник. – Умань: ПП Жовтий О. О., 2011 — С. 7-17.

30. Смирнова К. В. Асоціація між Європейським Союзом і третіми країнами: сучасний стан і динамізм в умовах інтеграції і дезінтеграції: монографія / за ред.: К. В. Смирнова, О. В. Святун, І. А. Березовська та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2021. 239 с.

31. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. Навч. посібник. – Київ,2001.

32. Циганкова Т. М. Міжнародні організації: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Міжнародні дисципліни / Т.М.Циганкова, Т.Ф.Гордєєва; Київ. нац. екон. ун-т. К., 2003. 183 с.

33. Штрайнц Р. Європейське право/Перекл. з нім. Катерина Котюк; наук. ред. укр. вид Михайло Микієвич. Львів: Астролябія, 2009.

34. Штрайнц Р. Європейське право/Перекл. з нім. Катерина Котюк; наук. ред. укр. вид Михайло Микієвич. Львів: Астролябія, 2009.

35. Яворська Н. І. Актуальні проблеми правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій. Європейські перспективи. 2010. № 4. С. 166–168.

36. Яворська Н. І. Актуальні проблеми правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій. *Європейські перспективи*. 2010. № 4. С. 166–168.

37. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз: монографія. Х.: Право, 2013. 760 с.

38. Яхтенфукс М. Європейська інтеграція: пер. з нім. М. Яковлева / Яхтенфукс М., Беата Колєр-Кох. К.: Києво-Могилянська академія, 2007. 394 с.

39. Amerasinghe C. F. Principles of the Institutional Law of International Organizations / 2nd rev.ed. Cambridge University Press, 2005.

40. Klabbers J. An Introduction to International Institutional Law / 2nd ed. Cambridge University Press, 2009. 390 p.

41. Kolb M. The European Union and the Council of Europe. UK: Palgrave Macmillan, 2013. 232 p.

42. Seyersted F. Common Law of International Organizations / Leiden, Boston : Martinus Nijhoff Publishers. 2008. 604 p.

43. Schermers H. G., Blokker N. M. International Institutional Law. Unity within Diversity / 5th ed. Leiden, Boston : Martinus Nijhoff Publishers. 2011. 1273 p.

11.2. Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література:

1. Аббакумова Д.В. Комітет Міністрів Ради Європи: Автореферат дис. на здоб. наук. ступ. к.ю.н. Спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. Харків, 2015. 22

2. Анцупова Т. Поняття та сутність міжнародно-правового моніторингу у контексті права Ради Європи. URL: http://www.pravnuk.info/2013-12-27-15-15-31/818-ponyattya-ta-sutnist-mizhnarodno-pravovogo-monitoringu-u-konteksti-prava-radi-yevropi.html

3. Бережна К. В. Перерозподіл юрисдикції судових органів Європейського Союзу після Лісабонської реформи. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2015. Вип. 5. С. 145-153

4. Вайцеховська О.Р. Діяльність міжнародних фінансових організацій та національний фінансовий суверенітет держав-членів: теоретико-правові аспекти. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2017. № 1. С. 98-103.

5. Вайцеховська О.Р. Питання міжнародної правосуб'єктності міжнародних неурядових фінансових організацій. Актуальні проблеми держави і права. 2018. № 80. С.15-20.

6. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України [за ред. В.Н.Денисова]. К.: Юстиніан, 2006. 672 с.

7. Вишняков О. Інтеграційне право як інструмент «європеїзації» України: структура та зміст. *Європейське право*. 2012. №2–4. С. 145–157.

8. Войтович С.А. Система та право міжнародних економічних організацій // Український часопис міжнародного права. – 2002. – № 1. – С. 12–24.

9. Вступ до права Європейського Союзу. Навчальний посібник/ За ред. Петрова Р.В., Опейди З.Й., Федорчук Д.Е., Вакуленко А.О.- Донецьк, 2001.

10. Головко О.І. Європейська Комісія: правовий статус в системі органів Європейського Союзу. / Держава і право: збірник наук. праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 9. К. Інст-т держави іправа НАН України, Спілка юристів України, 2001. С.474 - 479.

11. Головко О.І. Роль і значення Європейської Ради в системі органів Європейського Союзу. *Вісник ЛНУ імені Івана Франка, серія: міжнародні відносини.* – 1999. №1. С. 247 – 253.

12. Головко О.І., Микієвич М.М. Правовий статус та значення Європейського Парламенту в системі органів Європейського Союзу. *Вісник ЛНУ імені Івана Франка, серія: міжнародні відносини.* 2000. №2. С. 356 – 361.

13. Гріненко О. О. ЄС як особливий суб'єкт міжнародного права. *Європейське право та порівняльне правознавство:* Збірник статей / За ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Гриценка, О. В. Кресіна; упор. О. В. Кресін, О. Д. Рожко. Київ – Шамборі: Логос, 2010. С. 113–127.

14. Дікон Боб, Халс М., Стабс П. Глобальна соціальна політика / Міжнародні організації й майбутнє соціального добробуту / пер з англ. А. Олійник та ін. К.: Основи, 1999. 346 с.

15. Динис Г. Проблематика ефективності міжнародно-правового механізму регулювання міждержавних збройних конфліктів (на прикладі міждержавного збройного конфлікту Росії та Грузії 2008 р.) // Науково-практичний журнал «Європейські перспективи». Харків: Спеціалізоване в-во «Юнеско», 2011. № 3. С. 172-180. URL: kul-lib.narod.ru/bibl.files/chas-2011-2/279.pdf.

16. Динис Г. Концептуальні основи транскордонного співробітництва України з сусідніми європейськими державами: міжнародно-правовий аспект // Наукові записки «Транскордонне співробітництво у контексті перспектив європейської інтеграції України». Серія: Політичні науки. Острог: В-во Національного університету «Острозька академія». Вип. 4. 2010. С. 20-40. URL: eprints.oa.edu.ua/843/1/NZ_polit_Vyp_4.pdf.

17. Динис Г. Агресія Російської Федерації проти України та міжнародно-правові зобов'язання ERGA OMNES Росії перед іншими державами та міжнародним співтовариством // Український часопис міжнародного права: науково-практичний журнал. Спецвипуск: Міжнародна науково-практична конференція «Інтереси України: міжнародно-правовий захист». Київ, 28-29 серпня 2014 року.

18. Довгань В.М. Європейський Парламент. Правовий статус і компетенція в системі органів Європейського Союзу. Київ: КНТ, 2007. 130с.

19. Заблоцька Л.Г., Федорова А.Л., Шинкаренко Т.І. Політико-правові аспекти діяльності Ради Європи: навчальний посібник К.: Фенікс, 2007. 224 с.

20. Зубар І. В. Інституційні засади функціонування регіональних підсистем сучасного міжнародного права. *Альманах міжнародного права.* 2015. Вип.7. С. 59–72.

21. Європейська рада, її склад та компетенція - URL: http://studies.in.ua/pravo_es-shporu/2193-yevropeyska-rada-yiyi-sklad-ta-kompetencya.html

22. Коваль В.С. Парламентський аспект розширення Європейського Союзу: роль Європарламенту/Актуальні проблеми міжнародних відносин (частина ІІ). – 2002.

23. Комарова Т. В. Організація судової системи Європейського Союзу. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2018. Т. 25. №1.С. 79-96

24. Комарова Т. В. Особливості взаємодії національних судів держав-членів Європейського Союзу із Судом справедливості Європейського Союзу. *Право і суспільство*. 2018. № 2 част. 2. С. 234-238

25. Комарова Т. Процесуальна автономія національних судів держав-членів ЄС у практиці суду справедливості Європейського Союзу. *Підприємництво, господарство і право*. Київ: Інститут приватного права і підприємництва АПНУ, 2018, № 5. С.280-285

26. Кубієвич С. П. Правове положення Організації з безпеки і співробітництва в Європі як суб'єкта міжнародного права. Держава і право. 2010. Вип. 47. С. 601–611.

27. Лесюк В. В. Правова природа парламентських органів європейських міжнародних організацій: дис канд. юрид. наук: Львів, 2011. 226 с.

28. Лісабонський Договір: аналіз впливу на відносини між ЄС та Україною у міжнародній, безпековій та оборонній політиці/ Упорядники: Коломієць О.В, Золкіна М.Ю., Головньов Д.В., К.иїв , 2011.

29. Луць Л. Міждержавна правова система: загальнотеоретичні та міжнародно-правові аспекти // Вісник Львів. ун-ту. Серія Міжнародні відносини. 2001. Вип. 5. С. 122-128.

30. Маринів І. І. Взаємодія Суду Європейського Союзу із Європейським судом із прав людини в аспекті захисту прав людини. *Право і суспільство.* 2019. №5. Ч. 2. С. 181–188. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/5_2019/part_2/31.pdf.

31. Мармазов В.Є., Піляєв І. С. Україна в політико-правовому просторі Ради Європи: досвід і проблеми. К.: Вентурі, 1999. 400 с.

32. Мармазов В.Є., Піляєв І.С. Рада Європи: політико-правовий механізм інтеграції / за ред. Ю.С. Шемшученка. К.: Видавничий Дім "Юридична книга", 2000. 467 с.

33. Микієвич М.М. Інституційне право Європейського Союзу у сфері зовнішньої політики та безпеки: монографія. Львів, 2005. 416с.

34. Міжнародні організації у сучасному світі // Юридичний вісник України. 2003. 18-24 січня.

35. Муравйов В.І. Договірний механізм економічного співробітництва між Україною та європейськими співтовариствами // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – 2001. – Вип. 30.

36. Муравйов В., Смирнова К. Європейське право: правова категорія, доктрина, наука. *Європейське право.* 2012. №1. С. 11–22.

37. Опришко В. Питання трансформації Європейського права в законодавство України // Право України. 2001. № 2. С. 27-30.

38. Піляєв І. Рада Європи: трансформація в інститут загальноєвропейської інтеграції // Дослідження світової політики. К., 2001. Вип.16. С.67-74.

39. Піляєв І.С. Рада Європи в сучасному євроінтеграційному процесі: моногр. К.: Юрид. кн., 2003. 436 с.

40. Піляєв І. Рада Європи на початку XXI сторіччя: пошук відповідей на нові виклики і реалії // Наукові записки. К.: ІПіЕНД, 2003. С. 284-293. (Політологія і етнологія; Вип. 24).

41. Піляєв І.С. Політико-правові аспекти розвитку та інституціоналізації співпраці між Радою Європи та Європейським Союзом // Держава і право. К., 2003. Вип. 22. С.615-620.

42. Піляєв І. С. Актуальні проблеми розвитку правової системи Ради Європи // Держава і право. К., 2003. Вип.21. С.634-639.

43. Піляєв І. Моніторинг Ради Європи: механізм та тенденції сучасного розвитку // Дослідження світової політики. К., 2003. Вип.24. С.76-91.

44. Правила процедури Парламентської Асамблеї Ради Європи / [Ред.-упоряд. Корнійчук А.; пер. з фр. Лєпшиної В.]. К.; Страсбург, 2000. 71 с.

45. Приянчук І. Правова система та внутрішньоорганізаційний механізм Ради Європи і законодавство України // Українське право. 1997. № 3. С. 87-88.

46. Рада Європи: Діяльність та здобутки. Ukrainian version. К.: Право, 1999. 88 с.

47. Свида Т.О. Міжнародно-правове співробітництво держав у рамках Європейської Комісії «За демократію через право»: Автореферат дис. на здобуття наук. ступ. к.ю.н. Спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. Харків, 2009. 22 с.

48. Свида Т.О. Поняття та функції міжнародних міждержавних організацій // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць / голов. ред. С.В.Ківалов; відп. за вип. Ю. М. Оборотов. Одеса: Юридична література, 2007. Вип. 32. С. 294-301.

49. Свида Т.О. Венеціанська Комісія як одна з організаційно-правових форм міждержавного співробітництва // Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції “Формування правової держави в Україні: проблеми і перспективи”. 13 квітня 2007 року. Тернопіль: Економічна думка, 2007. С.359-362.

50. Свида Т.О. Деякі аспекти організаційно-правової основи діяльності Венеціанської Комісії // Визначальні тенденції генезису державності і права: збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції “Треті Прибузькі юридичні читання” / за ред. В.І.Терентьєва, О.В.Козаченка. Миколаїв: Вид-во “Іліон”, 2007. С. 212-215.

51. Свида Т.О. Міжнародна організація: поняття та види членства // Юридичний вісник. 2012. № 2. С. 117-121.

52. Свида Т.О. Про заснування міжнародних організацій у рамках Ради Європи / // Митна справа. 2012. № 3(81). Ч. 2. Кн. 2. С.312-317.

53. Шварцева М. І. Становлення та розвиток європейського парламентаризму. *Актуальні проблеми права: теорія і практика: зб. наук. пр.* 2013. № 26. С. 601–606.

54. Шпакович О.М. Особливості правових актів та правотворча діяльність Європейського Союзу // Український правовий часопис. – 2003. – Вип. 2(2). – С. 40–47.

55. Шпакович О.М. Особливості правотворчого процесу та правові акти МЕО // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць.– 2002. – Вип. 32. – Ч. 2. – С. 189–196.

56. Шпакович О.М. Особливості правосуб'єктності міжнародних економічних організацій // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук. праць. – 2001. – Вип. 28. – Ч. І. – С. 136–149.

57. Шулятицький С. І. Правовий статус ОБСЄ у сфері забезпечення миру та безпеки в Європі. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. 2009. № С. 14–15.

58. Щокін Ю. В. Часткова участь у статуті міжнародної організації як правова основа асоційованого членства суверенних держав. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 4. С. 62–75.

59. Щокін Ю., Свояк Д. Юридична природа привілеїв та імунітетів міжнародних міжурядових організацій та їх персоналу. Вісник Академії правових наук України. 2002. № 4. С. 132–142.

60. Щокін Ю., Свояк Д. Юридична природа привілеїв та імунітетів міжнародних міжурядових організацій та їх персоналу. Вісник Академії правових наук України. 2002. № 4. С. 132–142.

61. Яворська І.М. Правовий статус та функції суду Європейського Союзу / І. М. Яворська. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2012. - Вип. 29. С. 95-105. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2012_29_12.

62. Яковюк І. В. Правові основи європейської інтеграції та її вплив на державно-правовий розвиток України: автореф. дис. … док. юрид. наук: Харків, 2014. 40 с.

63. Яновский М. В. Генеральная Ассамблея ООН. *Антологія укр. юрид. думки*. Т. 9: Юридична наука радянської доби. Київ : Вид. Дім "Юрид. кн.", 2004. С. 792-813.

64. Arnull A. The European Union and its Court of Justice. – New York: Oxford University Press, 2003

65. Bekker H. F.. The legal Position of Intergovernmental Organizations. A Functional Necessity Analysis of Their Legal Status and Immunities. – Netherlands: Kluwer Academic Publishers, 1994.

66. Cornu E. The impact of the Council of Europe Standards on the European Union. Between Autonomy and Dependence: *The EU Legal Order under the Influence of International Organisations* / Edited by Ramses A. Wessel, Steven Blockmans. The Hague: Asser Press. The Netherland and authors, 2013. P. 113–130.

67. Court of Justice of the European Union. Recommendations to National Courts and Tribunals in Relation to the Initiation of Preliminary Ruling Proceedings. Introduction// OJ. C257. Vol. 61. 20 July 2018. P.1.

68. Court of Justice of the European Union. Rules of Procedure of the Court of Justice // OJ. L 265. 29 September 2012. P. 1-42.

69. Cremona M. Disconnection Clauses in EU Law and Practice. Mixed Agreements Revisited: The EU and its Member States in the World / Edited by Christophe Hillion, Panos Koutrakos. Hart Publishing, 2010. P. 160–186.

70. Danilenko G.M. Law-Making in the International Community. – London, 1993.

71. Engström V. Constructing the Powers of International Institutions / Leiden, Boston : Martinus Nijhoff Publishers.2012. 214 p.

72. Frederic L.Kirgis. International Organizations in their legal settings. – American Casebook Series. West publishing Co., 1993.

73. George Abi-Saab. The concept of international organization. – France, 1981.

74. Kirgis L. International Organizations in Their Legal Setting. 1999.

75. Nugent N. The Government and Politics of the European Union (8th Edition) / N. Nugent. London: Red Globe Press, 2017. 512 p

76. Prechal S. National Courts in EU Judicial Structures // Yearbook of European Law. 2006. Vol. 25. Iss. 1. P. 434.

77. Ramses A. Wessel. The Legal Framework for the Participation of the European Union in International Institutions. *European Integration.* 2011. Vol. 33. № 6. P. 621–635.

78. The European Union: What it is and what it does. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018. 60 p.

79. Tridimas G., National courts and the European Court of Justice: a public choice analysis of the preliminary references procedure / G. Tridimas, T. Tridimas // International Review of Law and Economics. – 2004. – Vol. 24. – P. 125-145

12. Інтернет-ресурси

1. Представництво ООН в Україні - http://www.un.org.ua/ua/
2. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй - https://www.un.org
3. Офіційний сайт Ради Європи - https://coe.int/
4. Офіційний сайт Європейськиого Союзу:// www.europa.eu.int
5. Europol – URL: http://www.europol.eu.int/home.htm
6. Сайт ЮНЕСКО - https://en.unesco.org/
7. Офіційний сайт Міжнародного Суду - https://www.icj-cij.org/
8. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації - https://www.unwto.org/
9. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції (Україна) - http://iom.org.ua/ua
10. Офіційний сайт Організації з Безпеки та співробітництва в Європі - https://coe.int/
11. Офіційний сайт Міжнародного комітету Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (Україна) - https://redcross.org.ua
12. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду https://www.imf.org/external/index.htm
13. Офіційний сайт СОТ https:// www.wto.org

13. Методичне забезпечення

Методичні рекомендації щодо підготовки та оцінки кваліфікаційних робіт; Методичні вказівки до підготовки та оцінки курсових робіт; індивідуальні завдання; ситуаційні завдання (кейси); приклади виконання типових завдань та задач; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали; каталоги інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівської національної наукової бібліотеки ім. В.Стефаника та ін.